

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-1262-3/2023. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-188/2020.)

Előadó: dr. Lukácsi Dániel Csaba

Érintett szerv: *Rendőr-főkapitányság kerületi Rendőrkapitányság*

2023.

Az eljárás megindítása

a továbbiakban: panaszos) 2020. február 2-án panaszt terjesztett elő a vele szemben 2020. január 30-án fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos sérelmezte az intézkedés tényét, módját, az intézkedő rendőrök bánásmódját, továbbá, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92.§-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

A panaszos beadványában sérelmezte továbbá, hogy „elvesztette a lakását”, illetve, hogy a kilakoltatás során lefoglalták a lakás zárját, azonban e sérelmek vizsgálata nem tárgya az Rtv. 92. §-a szerinti rendőrségi panasz eljárásnak.

Az érintett alapvető jogok

- Az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. cikk]
- A személyi szabadsághoz való alapvető jog [Alaptörvény IV. cikk]
- A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye [a továbbiakban: Alaptörvény]
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2021. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

1) A panaszos 2020. február 2-án előterjesztett panasza az alábbiakat tartalmazza:

A panasz szerint 2020. január 30-án a Budapesti Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: BRFK) kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) rendőrei „erőszakosan behatoltak a panaszos lakásába, jogcím, felhatalmazás vagy határozat nélkül, továbbá félelmet keltettek a panaszosban”.

A panaszos állítása szerint a rendőrök azzal gyanúsították, hogy „önkéntesen költözött be a lakásba, úgy, hogy két alkalommal feltörte a lakás zárját”, azonban a panaszos a gyanúsítást nevetségesnek tartja.

A panaszos véleménye szerint „ez egy tisztán polgárjogi kérdés lett volna, 60 napon belül a jegyző által kezdeményezve, 60 napon túl pedig az illetékes bíróságon kezdeményezve”.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat.

2) A panaszos által megküldött videófelvétel az alábbi többletinformációkat tartalmazza:

A videófelvételen látható, hogy a panaszos kinyitja a lakás bejárati ajtaját, majd az intézkedő rendőrök belépnek a lakásba.

Az intézkedés során a rendőr a panaszos bérleti szerződését kérte, azonban a panaszos nem tudta átadni azt. Ezt követően a [redacted] Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) munkatársai közölték, hogy „nem ismerik a panaszost és nem áll a panaszos semmilyen bérleti jogviszonyban az Önkormányzattal”.

Az intézkedés során az intézkedő rendőrök mindvégig kulturált hagnemben kommunikáltak.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a BRFK-tól a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza:

2020. január 29-én 20 óra 14 perckor az Önkormányzat Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezetének (a továbbiakban: GAMESZ) igazgatója a Rendőrkapitányságon bejelentést tett, mivel az Önkormányzat tulajdonában álló lakás bejárati ajtajának zárját ismeretlen személy lecserélte, a lakásban saját tulajdonú ingóságokat helyezett el és felújítási munkák előkészületeit kezdte meg. A bejelentő elmondta, hogy a lakás szomszédságában egy önkormányzati dolgozó lakik, aki 2020. január 28-án észlelte, hogy a kérdéses lakásban „világosság van”, a kaputelefonon lévő „önkormányzat” nevet a panaszos nevére cserélték ki, továbbá a postaládára is kitétték a panaszos nevét.

2020. január 29-én rendőri jelenlét mellett a lakást felnyitották és lecserélték a zárat. A zárserét követően a lakást leplombálták és a bejárati ajtót a GAMESZ által lepecsételt papírral leragasztották.

2020. január 30-án a GAMESZ igazgatója telefonon értesítette a Rendőrkapitányságot, hogy a lakás bejárati ajtaján elhelyezett GAMESZ által lepecsételt papírt ismeretlen személy jogtalanul eltávolította, a zárat ismételten kicserélte, így nem tudnak bejutni a lakásba. A zárkeret ismételt kicseréléséhez rendőri biztosítást kért.

A helyszíre kiérkezett a Rendőrkapitányság rendőre, ahol az Önkormányzat részéről a GAMESZ igazgatója, továbbá három munkatársa jelen volt. Többszöri kopogtatásra egy férfi szólt ki a lakásból, majd miután a kiérkező rendőr közölte a nevét, rendfokozatát és szolgálati helyét, a férfi résnyire kinyitotta az ajtót. Az intézkedő rendőr felmutatta szolgálati igazolványát és jelvényét, majd a férfit személyazonosságának igazolására szólította fel. Az ismeretlen személy az igazolásnak nem kívánt eleget tenni és a bejárati ajtót be akarta zárni. A rendőri intézkedés ellenszegülésének megakadályozása érdekében az intézkedő rendőr a bejárati ajtó küszöbére lépett, majd belépett az ajtó mögé, mivel szándékos bűncselekmény elkövetése miatt a férfi előállítását kívánta foganatosítani. Ekkor az intézkedő rendőr közölte az intézkedés okát, majd ismételten felszólította személyazonosságának igazolására, amelynek a férfi eleget tett, így megállapították, hogy a lakásban tartózkodó személy a panaszos.

A rendőr közölte a panaszossal, hogy jogtalanul tartózkodik a lakásban, amelyet a helyszínen tartózkodó GAMESZ munkatársa megerősített. A panaszos állította, hogy jogszerűen tartózkodik a lakásban, érvényes bérleti szerződése van az Önkormányzattal, amelyet 2019. decemberben kötött, azonban a bérleti szerződést nem tudta bemutatni.

A helyszínen tartózkodó rendőr értesítette a fentiekre a készenléti csoportvezetőt, aki a szolgálatirányító parancsnokkal a helyszíre érkezett. Kiérkezésükkor szolgálati igazolvánnyal és jelvénnel igazolták magukat, majd meghallgatták mindkét felet. A panaszos lakcímkártyáján a lakás címe szerepelt, így a történeteket jelentették a vezető ügyeletesnek.

Az intézkedő rendőrök megállapították, hogy a panaszos cselekménye alkalmas lehet a Btk. 371. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdésének a) pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétsége, illetve a Btk. 342. §-ának (1) bekezdésének c) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntette gyanújának megállapítására.

A panaszost bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállították a Rendőrkapitányságra.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdésének b) pontjára tekintettel történt a magánlakásban az intézkedés. A panaszos igazoltatására az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján került sor, a személyazonosságának bűnüldözési célból történő megállapítása érdekében.

A rendőrök az intézkedés során mindvégig kulturált, normál hangnemben kommunikáltak.

2) Az intézkedő rendőrök jelentései a fentiekhez képest az alábbi releváns információkat tartalmazzák:

Az intézkedés során a GAMESZ munkatársai elmondták, hogy a panaszosnak nincs érvényes bérleti szerződése, a lakás zárjának megrongálásával és cseréjével jutott be a panaszos a lakásba.

A panaszost tájékoztatták, hogy bűncselekmény gyanúja miatt előállítják a Rendőrkapitányságra, a magánlakásba azért léptek be, mert „a lakásból kellett előállítani a panaszost”.

Az előállítást követően megállapították, hogy a panaszos 2020. január 13-án a Budapest Főváros Kormányhivatal II. Kerületi Hivatalánál benyújtott egy hamis „Bérleti Szerződést”, amely szerződés nem felel meg az Önkormányzat által használt bérleti szerződés tartalmi elemeinek, az Önkormányzat nem kötött szerződést a panaszossal.

3) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte az intézkedés tényét, módját, az intézkedő rendőrök bánásmódját, továbbá, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek.

1. Elsőként azt értékeltem, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vontat-e intézkedés alá.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedés alapját a GAMESZ igazgatójának bejelentése adta, amely szerint az Önkormányzat tulajdonában álló lakás bejárati ajtaján elhelyezett GAMESZ által lepecsételt papírt ismeretlen személy jogtalanul eltávolította, a zárat ismételtén kicserélte, így nem tudnak bejutni a lakásba, a zárkeret ismételt kicseréléséhez rendőri biztosítást kért.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontjának megfelelően a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének tisztázása érdekében az alábbi jogszabályhelyeket tartom szükségesnek felhívni:

A Btk. 342. §-ának (1) bekezdésének c) pontja szerint, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére [...] vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, közokirat-hamisítást követ el.

A Btk. 371. §-ának (1) bekezdése szerint, aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

A fenti jogszabályhely ismertetését követően fontos rögzíteni, hogy valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálom. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis az alapvető jogok biztosa nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény elsődleges értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A Btk. 342. §-ának (1) bekezdésének c) pontjában foglalt ún. intellektuális közokirat-hamisítás akkor valósul meg, ha az elkövető közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba. Az elkövetési magatartás tehát az alakilag valódi közokirat hamis tartalommal történő kiállításában, a hivatalos személy értelmi megtévesztésében való közreműködés. Ez tulajdonképpen a közvetett tettesség egy speciális esete, ahol az elkövető a közokirat kiállítására jogosult hivatalos személy tévedését használja ki. [Karsai Krisztina (et al): Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez. Wolters Kluwer, 2019.]

A rongálás elkövetési magatartása az idegen vagyontárgy megsemmisítése vagy megrongálása, amelynek következtében az állagában károsodik, átalakul vagy megsemmisül. A megsemmisítés a vagyontárgy állagának fizikai megszüntetését jelenti, amelynek folytán a vagyontárgy az eredeti állapotába már nem állítható vissza. A megrongálás a vagyontárgy állagában beálló olyan változás előidézése, amely annak értékét csökkenti (állagsérelem nélkül nincs rongálás - BH2007. 114.). [Karsai Krisztina (et al): Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez. Wolters Kluwer, 2019.]

Álláspontom szerint a bejelentés tartalma egyértelműen felvetette a közokirat-hamisítás, továbbá a rongálás bűncselekmény gyanúját, ennek megfelelően kellő jogalap birtokában kezdeményeztek intézkedést a rendőrök, a panaszos alapvető jogát érintő visszásság e tekintetben nem történt.

2. A panaszos sérelmezte a rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök azonosítási kötelezettségének elmulasztását.

A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint a helyszínre elsőként kikerkező rendőr a panaszolt intézkedés megkezdése előtt közölte nevét és beosztási helyét. Az intézkedés során kikerkező további két rendőr kikerkezéskor szolgálati igazolvánnyal és jelvényvel igazolta magát.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének rendelkezései szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát szóban [...] közölni.

Az azonosítási kötelezettség célja, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni jogorvoslati lehetőségek során az intézkedő rendőrök személye, ezen keresztül pedig a konkrét intézkedés megtörténte beazonosítható legyen. Ennek megfelelően az azonosítási kötelezettség szorosan kapcsolódik a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapvető joghoz, valamint a petíciós joghoz. Alapvető jogállami követelmény, hogy a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan állami döntésre. Az egyes emberekkel szemben az állam természetéből fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró rendőrök minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az intézkedés alá vont személyeknek az intézkedés körülményeiről.

A panaszos álláspontja szerint a kitérő rendőrök nem azonosították magukat, ezzel szemben a rendőri előadás szerint a rendőrök az Rtv. rendelkezéseinek megfelelően eleget tettek az azonosítási kötelezettségüknek. Az intézkedő rendőr jelentése alapján az intézkedés megkezdésekor a rendőr bekopogott a bejárati ajtón, a kopogtatásra egy férfi hang kiszólt, hogy: „Ki az? Hívom a rendőrséget!”, majd az intézkedő rendőr közölte a nevét, rendfokozatát és szolgálati helyét és felhívta a panaszos figyelmét, hogy nem kell a rendőrséget hívnia, mert a bejárati ajtó előtt áll. A panaszos által rögzített videófelvételen látottak alapján kikövetkeztethető, hogy a panaszos tisztában volt azzal, hogy rendőri intézkedést kezdeményeztek vele szemben, észszerűen valószínűsíthető, hogy a rendőrök megfelelően azonosították magukat, ugyanakkor ennek ténye a rendelkezésre álló információk alapján nem igazolható minden kétséget kizáróan.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között – a fentiek szerint – ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e panaszkezelés tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

3. A panaszos sérelmezte a rendőri intézkedés végrehajtásának módját.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök „erőszakosan behatoltak a lakásába, jogcím, felhatalmazás vagy határozat nélkül”.

A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint az intézkedő rendőr azért lépett be a lakásba, mert szándékos bűncselekmény elkövetése miatt a panaszos előállítását kívánta foganatosítani, a panaszost személyazonosságának igazolására szólította fel, amely felszólításnak a panaszos nem tett eleget és a bejárati ajtót be akarta zárni, így a rendőri fellépés módja indokolt volt.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni [...].

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdésének j) pontja szerint, a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve [...] ha az előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A panaszos az előállítását és annak körülményeit nem sérelmezte, itt megjegyzendő, hogy a panaszossal szemben olyan bűncselekmények gyanúja merült fel, amely – figyelembe véve az ügy körülményeit – már a panaszossal szembeni intézkedést megelőzően szükségessé tehetette a panaszos előállítását.

A rendelkezésekre álló információk alapján elmondható, hogy az intézkedő rendőr a panaszos előállítása céljából lépett be a lakásba, így a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.

4. A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőrök Rendőrkapitányságon vele szemben alkalmazott bánásmódját.

A panaszos beadánya szerint az intézkedő rendőrök „félelmet keltettek a panaszosban”.

A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint a rendőrök az intézkedés során mindvégig kulturált, normál hangnemben kommunikáltak.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 16. §-ának (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat [...] megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A megalázó bánásmód vagy büntetés körébe tartozó magatartások lényege, hogy az érintettben olyan félelmet, lelki gyötrelmet és alsóbbrendűségi érzést okoznak, amelyek alkalmasak arra, hogy a testi és lelki ellenállását megtöriék. Ugyanakkor az ilyen magatartások okozta gyötrelmet mértéke – és ezzel együtt alapjogsértő volta – függ az adott eset körülményeitől (pl. a bánásmód időtartamától, az áldozat nemétől, korától, stb.).

A panaszos álláspontja szerint a rendőrök félelmet keltettek az intézkedés során, azonban a rendőrség álláspontja szerint az intézkedő rendőr kommunikációja az intézkedés során megfelelő volt. A rendelkezésre álló videófelvétel tanúsága alapján az intézkedő rendőrök hangneme az intézkedés során mindvégig kulturált volt.

Álláspontom szerint – figyelemmel a fentiekre – az intézkedés azon része során, amely a videófelvételen látható, az intézkedő rendőr bánásmódja megfelelő volt, így a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.

A videófelvételen nem rögzített, további intézkedés vonatkozásában a panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e sérelem tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos